

LO TEATRO CATALÀ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT
DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: **D. Joan Brú Sanclement**

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesetas trimestre.
Fora. . . 1'50 » »

ULTRAMAR { Semestre. 7 pesetas.
                  { Un any. . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atressat. . . 15 »

Angel Massini

PRIMER REGALO
5000 pessas de llana
de tres pessetas
se liquidan a dos rals y mitj

„DOS REGALOS!!
GRANS MAGATSEMS DE J. NOGUERA
1, 3 y 3 bis, Avellana, 1, 3 y 3 bis
(Antiga casa de senyor Pau Coix)

COMERS DE LAS SIS PORTAS

Aquest gran establiment acaba de ser objecte de moltes reformas y 's trova atestat d' existencias; y havent rebut per la present estació un cumplert y variat assortit de géneros, he resolt liquidarlos á qualsevol preu.

Avellana, 1, 3 y 3 bis; LAS SIS PORTAS

SEGON REGALO
A tothom que visiti
aquests grans magatzems
se li regalará un mocadó.

NOSTRE GRABAT

Quant la empresa artística del Liceo va anunciar que tornaria á Barcelona en la passada primavera lo célebre tenor Massini, va veure la llum pública un folleto, posant de relleu lo mérit de aquet notable artista qual primera aparició en Barcelona va ser fa deu anys un gran aconeteixement artístich.

Durant la temporada volíam posar en algun número de LO TEATRO CATALÁ 'l retrato d' un cantant que realment es dels primers tenors de la ópera; pero Massini no va ve nir, y si haguéssim d' esperar que vingúés pera satisfer nostre desitj, de fixo que tardariam á lograrlo.

Per aixó no esperém mes; y com creyem que 'l lector veurá ab gust entre 'ls grabats, lo que representa á una verdadera celebritat, honrem ab ell lo present número.

Podríam, aprofitant la ocasió, fer ara una llarga biografia, pero no ho creyem necessari, per qual motiu nos limitarem á dir que Massini déu sa instrucció musical á la Sra. Gilda Minguzzi, qui en poch temps va ferli fer grans adelantos, logrant que debutés ab la *Norma* en lo teatro Finale, de Emilia (Italia), obtenint regular éxit.

L' expert empresari Scalaberni va véurer en Massini qualitat y disposicions extraordinarias, y contractantlo, van fer los dos un giro per Italia, guanyant molts diners ell y Massini grans aplausos, que van traspasar las fronteras italianas, quant van ressonar en París al cantar Masini *Aida* en «Les Italiens» conquistantli ja fama europea, puig de Fransa va saltar Massini á Rusia, tenint nom com á celebritat y 'sent considerat com lo rey dels tenors.

Llavors va presentarse en Barcelona, escripturat per Scarlati; y del entusiasme que va despertar sa vinguda, y del semi fracás de son debut en lo protagonista del *Faust*, y del éxit en *Gli Ugonotti* y de las polémicas y discussions á que va donar lloch lo seu talent, no hem de parlarne, ja que son cosas de tothom prou sapigudas; pero mereixent, no obstant, ser consignadas com á proba evident de que ha estat un dels mes notables cantants que en nostres dias s'han dedicat á la ópera italiana.

Massini en totas parts ha estat aclamat com una estrella artística de potenta llum: en Espanya no se li ha escatimat pas lo seu mérit, considerantlo en tal grau, que 'l nom d' ell ha sigut prou pera servir de bandera als que 'l consideraban superior al de 'l inolvidable y no menos eminent tenor espanyol Juliá Gayarre.

Aquesta es, en nostre concepte, la justificació mes sólida del mérit gran de Angel Massini.

P. de R.

Anomalías

Aquest nom mereix lo que passa en la Escola municipal de música d' aquesta ciutat. Ja no tindria que tractarse de músichs per véurer cosas estranyas... Pero... anem al cas.

Per triquinyuelas que molt be sabem; pero que no volem de cap manera donar á la publicitat per evitarnos posar noms propis que sempre perjudican tart ó dejorn, ha deixat de ésser professor ausiliar de la classe de piano de la Escola municipal de música, lo reputadíssim pianista senyor Obradors, qual cárrech, á no equivocarnos, era interino. Lo obtingué com los demás professors de dita escola, ab carácter efectiu ó permanent per medi del nomenbrament del concejal Sr. Alíer, tenint senyalada mensualment la cantitat de setanta y cinch pessetas. Passem per alt lo que passá entre 'ls senyors Pujol y Obradors, donant per resultat que aquest últim se vejé obligat á presentar la dimissió de son cárrech. Mar de fondo hi hagué pera provehir la plassa vacant. D' aquí y d' allá anaban noms y mes noms de deixebles que serán tot lo que son mestre vulgui; pero que ningú 'ls coneix fora de las parets de la casa del carrer d' en Lladó. Influencias com pluja menuda queyan sobre alcaldes y concejals sens donar resultat. Quant al últim concebiren los senyors professors de la Escola obrir un concurs per la plassa en qüestió.

Y ara preguntem nosaltres. ¿En mérits de qué obtingué lo senyor J. Pujol la plassa que en la Escola municipal ocupa? ¿Per oposició? No. ¿Cóm los obtingueren en Rodoreda, Sadurn y altres que com á professors los paga l' Ajuntament? ¿també per medi de rigurosas oposicions? No. Y en fi: ¿en mérits de que ocupan plassa de professors de violí de la Escola municipal de música los ultimament nombrats senyors Thomás y Torelló? ¿Ho han sigut per concurs? No. ¿Pues perquè té que posarse en ús un nou procediment tractantse d' una plassa de 75 pessetas? ¿Tindrà aixó la anomalia de que, de tots los professors de la Escola municipal de música, sols lo que sigui nombrat per la classe de piano ho será en mérits de haver fet oposicions? ¿La respectabilitat moral y fins material de 'ls seus companys de professorat, com y de quina manera queda? ¡Ah, senyors mestres! Que sempre tinguin entre 'ls músichs que sortir las rivalitats, rencillas y demás defectes que no fan gens ni mica d' honor artístich á aquell que 'ls manifesta. Perque si vostés ara desempenyan una plassa, desde 'l primer al últim, gracias á las influencias de tal ó qual personatge, no pe 'ls mérits de vostés, no per sas condicions, no per sa inteligencia, ni per res, (aixó ho dihem porque no 'ns ho han demostrat devant de competent tribunal) ¿perqué—repetim—han de exigir á los que posteriorment vinguin aquest requisit que tant ennobleix y que respon per complert á la idea que informa lo progrés de nostre sigle, quant vostés no han passat per eix carrer de

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer de Vdres, 2, quart, Barce ona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

l' amargura qu' es presentarse en públich, posar en evidència sos coneixements en una ciència determinada; respóndrer á preguntas estudiadas y expofessas pera desorientar al opositor, per rébrer al final de tot aixó la no obtenció de la plassa sollicitada ab las no gens agradables conseqüèncias de una derrota moral y material?

Pero entenguís que, si dihem lo que dihem, no es perque sigam contraris á las oposicions, no, sino perque es molt bó y molt cómodo erijirse en tribunal pera jutjar als demés ab tota la severitat que requereix un concurs, quant los jutjes no han suferit aquest exámen que demana la opinió pública. Entenguís que aixó no ho dihem per ferir la susceptibilitat dels senyors professors Rodoreda, Sadurní y Pujol (ab las quals nos uneix antiga amistat) per ésser ells los nombrats junts ab lo mestre Candi pera formar lo tribunal, sino per lo anómalo de sa situació quant entre ells hi háji un professor que reuneixi mes mérits, nó vol dir talent, que tots los demés junts; com també lo injust qu' es implantar un nou procediment no posat en ús lo día en que 's fundá l' Escola musical pe 'ls nombraments de tots los professors.

Pero son anomalías inesplicables, que sols pasan entre músichs.

Y per' acabar anem á donar compte de un altra anomalia, portada á cap per lo Ajuntament d' aquesta ciutat.

Ha sigut nombrat organista del Palau de Bellas Arts lo senyor Robert Goberna. Mos lectors preguntarán:—¿Y cóm ha sigut nombrat aquest bon senyor ¿per oposicions? ¿Cóm y ahont s' han celebrat y quin periódich va anunciá aquesta plassa? Vostés no ha saben y jo tampoch. Mirarem de inquirirho y una vegada sapigut ho farem públich.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Lo nostre públich

Es una cosa que 'm tenia preocupat y no podia acabarmho. ¿Es possible, 'm preguntaba á voltas, que un públich musical que com lo de Barcelona té fama universal d' intelligent, s' endormisqui al sentir música clàssica y no pugui sostenir tan solsament una societat de concerts?... ¿A qué 's déu que hají respost sempre ab una incomprensible apatia á tots los esforços que s' han fet en aquet sentit? La tan cacarejada fama de sabis que tenim ¿será una *rifada* dels de fora, ó es un alarde pretenció que nosaltres mateixos hem escampat? ¿Es potser un passat perdut ó una falsa imputació que may hem merescut? Verdaderament es cosa capás d' encaparrar á qualsevol y sols estudiant lo carácter íntim de nostre públich (entre 'l qual sóch lo primer en contarne) se pot trovar una explicació satisfactoria d' un fet qu' a primera vista resulta incomprensible.

Lo públich catalá es músich perque sí. Ho porta en la massa de las sangs y mes que una qualitat que 'l distingeix, es una idiosincracia que 'l caracteriza.

Aquesta facultat portentosa que es impossible negarli, es mes aviat filla de la intuició que del estudi; es mes espontánea que resultat d' un trevall progresiu d' educació, y d' aquí ve forsosament que, refiat d' aquestas dots naturals que l' adornan, vulgui jutjar intuitiva y espontáneament, es dir, á la lleugera un art qu' actualment sols déu jutjarse ab los mes sans principis d' un criteri just y enrahonat. Lo públich nostre me fa 'l mateix efecte qu' aquells estudiants que dotats d' un talent natural y d' una forsa d' imaginació maravellosa, no obran un llibre en tot lo curs confiant tantament en sí mateixos y al arribar los exámens cridan y enrahonan molt; pero tot resulta superficial y sense coneixement exacte de la materia.

Ni es just en sas opinions, ni té seguretat en sos judicis ni fermesa en son criteri.

Tot en ell es superficial: es lo públich de moment, frenético, neurósich, arrebatat, meridional, en una paraula, qu' aixís fabrica un éxit ruidós per una obra de mitjanas condicions, com tira per terra sense rahó que l' aboni lo que verdaderament val.

Té rampells de dona histérica y capritxos de boig que 'l portan á esmicolar avuy l' ídol qu' ahir va aixecar son fanatisme.

Déspota y tiránich en sas apreciaciones, no vol may reformar l' efecte d' una primera impresió y se 'n vá als estrenos, no ab aquell carácter desapassionat e imparcial dels públichs indiferents per un éxit problemático, sino predisposat ja á entusiasmarse ó á xiular. A voltas una *reventada* depend d' un petit detall completament estrany á la essencia de la obra ó al mérit del artista: una decoració que cau, un senyor qu' entra fent soroll, una corda de violi que 's trenca, en fi, qualsevol cosa trasforma rápidamente aquell estat de tensió nerviosa en un escándol qu' ensorra la obra.

Y en cambi per produhir un éxit ¡quán poca cosa 's necessita! Un *unísono* de corda que llampeja brillant baix la batuta vertiginosa d' un mestre ab honors de gimnasta desenfrenat; un d' aquells concertants en que lo motiu principal després d' haver sigut repetit sucesivament pe'l tenor, la tiple, lo barítono y'l baix, termina en un *fortissimo* rabiós que vibra ab soroll indescriptible omplint la sala; la romanza de tenor acabada ab una *fermata* recargolada y enlluernadora com un castell de focs artificials; una bona caiguda del barítono ab probabilitats de trencarse 'ls nassos de debó... tot aixó, en una paraula; qualsevol petit detall que impresioni de moment favorable ó desfavorablement, basta per sí sol á decidir irrevocablement l' éxit ó 'l desastre. ¿Qué importa l' estructura íntima de la obra en sí? La principal qüestió es que 'l tenor ho ha fet molt bé, la tiple ho ha interpretat millor y la orquesta ha anat al pel: tot lo demés son romansos.

A voltas aquet públich per un rampell inesplicable 's entusiasma sense mes ni mes per una obra de verdader mérit; pero son entusiasme me fa l' efecte d' un foch follet: brilla poch y s'apaga prompte. Fa poch temps va estrenarse en lo teatro Lirich l' obra del immortal Glück *Orfeo*. Quatre inteligents de debó, coneixedors de la obra l' ensalsaren ab sa crítica y lo públich va respondre omplint lo teatro cada nit. ¿Es que la obra va agradar? ¿Era possible una transició tan brusca en un públich com lo nostre? La música de Glück es un arcaisme que sempre será nou, encara que la frase sembli un contrassentit, pero, al fi y al cap es un arcaisme, y estem segurs que 'l gran músich á

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANYÍA

Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major baratura que en cap altre magatsem de Barcelona.

ANUNCIS DE FIL Y COTÓ

Nou sistema de propaganda

que, qui 'l prova, no 'l deixa més

Bó per empresas de toatro

Per informes, preus y detalls, Aribau 93, 3.º 1.º

escriure ara sas obras, ho faria de distint modo y adaptantse á las tendencias de la época actual. Es precis confessar que l' éxit del *Orfeo* se va deure mes á una qüestió de moda qu' á verdader entussiasme y la proba d' aixó es qu' al any següent va posarse en escena. *Alceste* del mateix autor, y 'l mateix públich qu' assistia á veure l'*Orfeo* va rebre ab indiferencia lo nova obra.

¿Es que l' *Alceste* val menos que la primera? ¿Se fundan potser en la interpretació? No creyem ni podém créurer que á la música de Gluck pugui ferli mella una qüestió tan petita com son los intérpretes, al costat d' una figura tan gran com es l' autor d'aquesta música.

Aquesta indiferencia va ser filla de la ignorancia; porque, hora es ja de dirho, no la vam entendre y 'l públich de Barcelona lo composem quatre aficionats pretenciosos, sense coneixements verdaders del diví art, que 'ns hem aprés una llisteta de tecnicismes de memoria per entatxonarlos en qualsevol discussió y desempenyar lo paper de sabis de *plaqué* que brillan molt y no valen res.

S'imposa, donchs, qu' aquells que póden y deuen ferho, inicihin un trevall progressiu d' educació musical pera transformar lo nostre públich y convertirlo de rutinari en inteligent. En ell trovarán bona llevòr que tractada ab conciencia, fructificará y donará honra y gloria á uns y altres.

Pero s'ha de tenir present que vist lo temperament especial que 'ns domina, no 's déu donar lo clacisisme á grans dosis, porque l' efecte seria contraproductent, sino per lo contrari emplear sempre lo sistema homeopátich fentnos conéixer la bona música de mica en mica y paulatinament, vigilant ab gran atenció y cuidado los efectos, per poguer suprimir la medicació al primer síntoma d' aburriment y tornarla á comensar á la primera ocasió oportuna.

Fentho aixís creyem que no 's trova llunyá lo dia que Barcelona podrá sostenir una societat de concerts de debó, pues los elements no faltan y lo públich ab son criteri é inteligencia farà justa la fama que té universalment reconeguda.

BEN.

La nit de san Joan.

SONET

Grans fogueras avuy per tot s' encenen
y enrojeixen lo cel sas flamaradas;
xichs y grans. de fustam portan brassadas
y ab dalit y contento van y venen.

Vells y joves de feyna no s' entenen
perque siga ben gran la foguerada;
la canalla, corrent, va adalerada
mentres altres apunt los cohets tenen.

Lo soroll va en augment, tot es gatzara;
los uns, saltan lo foch, altres s' ho miran;
salta un jove corrent. un cohet tiran

que per dissort lo toca de la cara;
cau al foch aturdit, es tret ab pena...
¡y d' aixó encara. 'n diuhen *noche buena!*

DOMINGO BARTRINA.

La bona ventura.

—Digueume, gitana,
digueu, per favor
quinas son las penas,
qu' entristan mon cor.

—Las penas, nineta,
que us donan tristor
al cor, en poch rato
vos las diré jó.

Vos aymeu... á un jove:
¿no es cert?

—¡Oh! ¡sí! ¡molt!
—¿Y aquest jove es... guapo?
—Com un niu de rós.

Digueume, gitana,
digueu per favor
quinas son las penas,
qu' entristan mon cor.

—Lo jove, es del poble
un dels més richs, ¿oy?

—Sí.
—Donchs no penseu
siga vostre espós,
perque vos sou pobre,
y ell no us porta amor
y espós d' una rica
será dins de poch.

—Gitana, gitana,
no té tan mal cor
lo jove á qui aymo
y no pot fé aixó.

—No ho dupteu, minyona
de rostres preciós
y ulls de cel; lo jove
no pot ser per vos.

—¡No... per Déu, gitana,
no parlem més, no,
que 'l cor se 'm contrista
y 'm mata 'l dolor!

DOLORES ESCACH.

D. Joseph F. Palmada

Curta es encara la carrera artística del tenor cómic D. Joseph Palmada. Pot dirse que va comensarla en 1886, quant formaba part de la companyia que don Pere Valldeperas tenia en lo teatro d' istiu lo Pabelló del Retiro que, com per art de encantament, va aixecarse en poch dias al costat de la Riera de 'n Malla, en lo solar qu' existia frente al teatro Gayarre (Nou Retiro.)

Alli 'l senyor Palmada va desplegar sas alas, y com auellet novell que pren volada, ab un treball immens y continuo, ab una voluntat incansable y ab l' ajuda del mestre D. Enrich Martí, va conquistarse la plassa de tenor cómic. estudiant en poch dias obras de tanta importancia com *El reloj de Lucerna*, *D. Juanita*, *Los diamantes de la Corona*, *La tempestad*, *Los mosqueteros grises*, *La Diva* y otras varias; puig sense tenirne cap de repertori. feya funció diaria, després d' ensaijar al piano al dematí, vers al mitjdia, á la orquesta á la tarde y quedantse alguns cops al teatro ab lo mestre per estudiar acabada la representació.

Carme, 33

Máquinas de cusir,
máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos pera
pendre dutxas.

Carme, 33

Lo públich recompensaba 'ls esforços de Palmada, alentantlo ab sos aplausos; y ell, animat, anyadia noves obras al repertori, treballaba ab molt amor artístich y arribant així á ferse lloch preferent entre 'ls companys.

Lo Sr. Valldeperas va seguir tenintlo contractat en sas escursions per fora, en lo Circo Barcelonés y en Eldorado, en qual teatro va tenir tan bona acullida, que la empresa del Sr. Farguell va renovarli la escriptura, fent luego l'any passat al Sr. Palmada proposicions pera Madrit y posantlo, al tornar, al frente de la companyia de sarsueleta.

En aquet género ha obtingut sempre molts aplausos, y nosaltres, al consignarho ho fem, si be ab gust, ab recausa per altra part, de que un artista de condicions com es ell, no dongués la preferencia á la verdadera escola líric-dramática espanyola, ahont hauria arribat á bona altura.

Ara 'l senyor Palmada, estaba escripturat en lo teatro Gayarre.—J. P.

APLAUSOS

Al teatro Calvo-Vico sembla qu' al últim li treuran la son de las orellas. Los propietaris s' encaregan de ferho, havent constituït empresa y contractant al primer actor valenciá don Manel Llorens, que tantas simpatias té en aquesta ciutat, y que dissapte comensará una série de representacions ab la seva notable companyia valenciana, posant en escena las divertidas comedias y sarsueletas del teatro regional de Valencia, que tant éxit van obtenir, en lo esmentat colisseu la primera vegada que en ell va donar á conéixer son mérit lo reputat actor Sr. Llorens.

Ja era hora que 'ls propietaris de Calvo-Vico prenguessin una resolució pera que son teatro recobri la animació que altrás temporadas havia tingut, y sa conducta per aixó es digna d' aplauso.

Invitats per nostre amich lo distingit actor Sr. Bonaplata, assistirem lo passat divendres á la vetllada musical de caràcter intim celebrada en sa casa devant de numerosa concurrencia composta de mestres músichs, literats y artistas.

Tots havem sentit parlar dels triunfos alcansats en Italia per la Sra. Carme Bonaplata de Bau; tots sabem també que existeix un país nostre ben reputat, lo senyor Francesch Casanovas: just era, donchs, que 'ls que 'ns preocupem un poch del art musical y de sos intérpretes, tinguésem vius desitjos de sentirlos y de aquilatar fins á quin punt estaban justos los que, á mes de alabarnos sas facultats, ho féyan també del estudi é interpretació especial que donaban á las obras de son repertori.

De cap modo pot dirse que 'ls unànims elogis prodigats per la premsa italiana á la soprano Sra. Bonaplata y al baix Sr. Casanovas sigan exagerats.

La Sra. Bonaplata posseheix una extensa veu de soprano, igual y de un timbre agradabilissim. veu que modula com consumada mestra en lo cant.

Lo Sr. Casanovas nos sorprengué ab una veu de baix, potent, extensa, igual y ben timbrada que domina per complert y que 'ns recordá la joventut del gran artista Mateu.

La selecta concurrencia estranyaba com artistas de tanta válua no son may escripturats en nostre Gran teatro. A nosaltres no 'ns sorprén, perque en lloch es mes cert que aquí lo ditxo de que ningú es profeta en sa patria. Pero en cambi, 'ls artistas que motivan aquestas ratllas son sollicitats y ben mimats á fora.

A causa d'haverse passat lo vespre molt ràpidament, los concurrents demanaren una repetició total, y 'ls citats artistas no pogueren menos que accedir ans de sortir pera Italia á complir sos compromisos.

Tenim, donchs, en expectativa una altra vetllada y fins la prometensa de fernes sentir una plegaria del *Gualtiero*, acompanyada per son autor lo Mtre. Torrrens y que cantarà lo distingit baix Sr. Casanovas.

BELLAS ARTS

S'ha acabat la tómbola Fontova y lo saló Parés quedá altra volta lliure pera las exposicions setmanals acostumadas.

Aquesta setmana son varias las obras presentadas allí al públich y alguna de ellas de son gust, ja que té posat lo lletrero, tant preciós per los autors, qu' indica ésser l' obra venuda.

Comensant la revista de lo exposat per la part dreta, lo primer que vegérem fou una marina de Marques que, apart la brillantés del color, res mes té de notable. Aquest autor s' ha estancat en sa carrera y si no fa alguna cosa grossa com á válua pictórica, perdrá la reputació y nom adquirits.

Lo retrató de una nena, de Maura, té una posició violenta, y lo menos cuidat que té 'l quadro es la cara, quant deuria ésser al revés. Son autor no guanyará res ab aquesta obra.

Masriera 'ns presenta un quadret de género ab todas las qualitats en ell comuns y que trovariam molt recomanable baix aquet punt de vista, sino fós tant forçada la postura de la protagonista.

Cuchy exposa un retrato, en trage grech, de una senyoreta molt coneguda entre la bona societat barcelonesa.

Brull nos proba, ab sa obra exposada, que encara l'hi duran las manias que va dur de París. No perdem encara las confiansas de que curará.

En Graner es un gran home fent testos; pero fent flors, s'haurá d' avistar ab en Miravent. Sino, que plegui de ferne.

La escultura está representada per un busto de nena ab cara de dona, que riu, mes no molt espontáneament. No sé de qui es; pero puch assegurar que no es gens tonto l' autor.

—S' acaba ja la Exposició Universal de Pinturas y encara no sabem qué ha comprat l'Ajuntament.

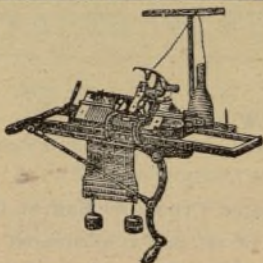
U. D. O.

REUNIONS PARTICULARS

CENTRO AMPURDANES—Instalat en un primer pis del carrer de Rosich, disposa de un ben decorat y espayós local.

Dissapte hi assistirem avisats per pèndrer alguna

VICTORIA

¡VICTORIA!

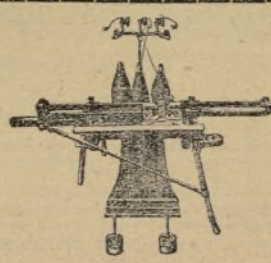
Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S' hi fan mitjas, calzetins, camisetes, y demés géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

nota de la funció que debia darshi, y que va tenir d'aplassarse per causas involuntarias del Srs. Socis, donant en cambi una vetllada que resultá importantissima.

Hi prengué part lo cópologo Sr. Ventura qui executá ab tota perfecció, diferentas pessas en tan difícil instrument.

Sigueren també molt aplaudits en las pessas de cant los Srs. Casas y Cristellí acompanyats al piano per lo mestre Sr. Fuster.

La part literaria, especialment catalana, siguié notable, confiada als Srs. Parés, Baudin, Fages, Pont, Salvador y Codina.

Y terminada la ressenya, farem constar nostre agraïment per la cordial rebuda de que siguérem objecte pe 'l Srs. President y per los Socis.

NIU GUERRER.—Diumenge al vespre doná al tre vegada funció posant en escena las pessas catalanas *A la prevenció* y *Un engany á mitjas* y además la sarsuela *Música del porvenir* desempenyada ab molts aplausos per la Srta. Cuvelier, los Srs. Prats, Bruguera y Molina, corrent la direcció musical á càrrech del jove D. Francisco Barbat qui, salvant la involuntaria omisió feta en la ressenya de la setmana passada, farem constar qu' es digne de elogi per haver concertat baix la seva direcció, lo tercer quadro de *El chaleco blanco* y vá ferse acreedor á bona part del éxit obtingut, per lo ajustat que sortí y lo partit que se'n va treurer, com ja tenim dit en nostre número anerior.

ANTICHS GUERRERS.—Diumenge al vespre s' hi doná funció posant en escena *La pasión de Jesús* que no es pas cap drama sacro ni molt menos, si no una divertida comedia en un acte que serví d' aplauso y lluhiment á la Sra. Cau y als Srs. Vilaplana, Planas y en especial al Sr. Mirabent qui estigué notable encarregat del protagonista y fent las delicias de la escullida concurrència que omplia 'l local. Si 'l Sr. Mirabent continúa ab perseverancia lo camí emprés, no duptem véurel aviat treballar en teatros de mes importancia.

Se posá també en escena la comedia *Carambola y palos* y además tingué lloch entre los concurrents, lo sorteig de un complet joch de café.

Son ja 17 las composicions rebudas pera lo *Cerla-men casulá*.

LOPE DE VEGA.—Hem rebut un comanicat firmat per los Srs. Joan Sans y Hermenegildo Olivar, directors de escena d' aquesta important Societat, que no publiquem per referirse á interioritats de la mateixa.

Advertim que al donar los noms dels que prengueren part en la funció que's doná en los «Guerrers nats Carnaval» lo 13 del corrent, ho férem copiantho del programa imprés, y en la nostra ressenya no consta que 'l Sr. Sanchez siguié lo director de la Societat «Lope de Vega»: per lo tant, si dit senyor va usar aquest titol sense serho, es incumbencia de la Societat darli la correcció merescuda, ab mes motiu essent soci de la mateixa.

J. XIMENO.

COLABORACIÓ ADMESA

Crítica

(Acabament)

¿Pot seguir la crítica musical en mans de qui ab prou feina de música sab y, per lo tant, molt menos las obras que té que ilustrar ab son imparcial y veridich criteri? No: de cap manera tenim d' admetre com á cosa de fé, las opinions de qui no pot havérselas formadas per faltarli los indispensables coneixements.

¿Hi ha remey possible per curar d' arrel aquet mal? Si y no. N' hi podria haver si al sortir un nou crítich en un periódich, en los demés se publicués detallada biografia, en la qual hi constessin sas obras en quantitat y qualitat, los professors que l' han ensenyat, com també en quin punt ha cursat los estudis. Aixó seria, sens dupte la mida que mes contribuiria á que desaparequés aquesta terrible constelació de crítichs de nou model. Pero ¿quin periódich comensa en sas planas á posar de relleu la personalitat artístich -musical de son redactor encarregat de la crítica? La dificultat es trobar qui comensi: trobat lo primer, los altres seguirian, so pena de obtenir del públich la mes gran indiferencia en tot lo que digués lo senyor crítich desconegut. Aixó també 'ns portaria al cas de que ningú voldria acceptar aquesta missió si no 's reconegués ab possessió de prous coneixements pera recabar del públich la autoritat indispensable de sas apreciacions artístich-musicals. Perque, la veritat sia dita: quant ún llejeix Ortigue en sa preciosa colecció d' articles crítichs referents á música religiosa, titulada *La musique á l'eglise*; quant un llejeix las rahonadas críticas de Noël y Stoullig en sa obra *Les annales du théâtre et de la musique*; quant ún llejeix travalls tan concienzuts, rublerts de sava artística y guiadas sas apreciacions per los inmensos coneixements que de la música posseixeixen, com son en *Le courrier d'Etat* lo citat Stoullig; en *Le Figaro* Carlos Bety; en *La France* V. Roger; *La Gaietés*, monsieur Jourdan; en *L' Illustration*, Lavoix; en *La Independance belge*, Jelis; en *Le Temps*, J. Weber tenint per company al reputadíssim Francisco Sarcey, y llejeix los de aquí, la veritat sia dita, repeteixo, l' ánima cau als peus, rebent la mes forta de las decepcions, ja que véu que la música per qui ha donat sa vida y sas mes caras afeccions, surt ferida de mort de las mans d' aquets crítichs incipients.

Quant un llejeix la monumental obra sortida de la ardenta mateixa imaginació que en un rato de inspiració divina doná forma corpórea á las inmortals figuras de Mireya, Romeo y Julieta y Faust, obra referent á la també immortal del músich mes gran que s' ha conegut en lo món, Mozart, l' esperit batent sas alas s' eleva á las etéreas regions del ideal artístich y revifa en son cor la esperanza de una verdadera crítica.

¿Ab quina manera mes modesta y sencilla exposa lo mestre Gounod las apreciacions que li ha sujerit la municiosa y detinguda lectura del *Don Gioranni*? Apreciacions de un mestre per un verdader mestre fetas que á dojo llensa sens repararho lo inmens caudal de sos coneixemens orquestrals. ¿Y com posa á la vista del lector arrancantlos de la partitura y seguin

t

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENT

DEL DOCTOR PARELLADA

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFÓSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' us constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTES

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitales de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituït ab ventajá al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII); á la menuda, en todas las farmacias.

aquesta compás per compás, los efectes de sonoritat per medi de las combinacions instrumentals que ja, per mes que 'ls pesi á 'ls wagneriats, se coneixian en aquell temps y que no han sigut ni poch ni molt rectificadas encara!

Aquet treball de Gounod recomanem á tots aquells que vulguin exercir la critica musical ab tota conciencia y rectitut y lluny de parcialitats, apassionaments y envejas, ja que en éll s' hi véu al mes inspirat musich de Fransa rendint just homenatge al geni dels genis. al músich que rebé de Dèu lo plé de la sua gracia divina.

Somerament he exposat la idea que 'm sembla que ab sa realisació se podria sortir d' aquesta anormal manera de tractar la música y als que la cultivan, com fan los que ara se titulan crítics.

Que aixó está mal, molt mal, no cal esforcarse gaire per evidenciarho. ¿Y té remey? Jo proposo 'l méu. Qui mes hi sàpiga que mes hi digui.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

En lo ball.

Brillant estaba 'l ball; tendras parellas al só d' alegre orquesta voltejaban, y l' amor y lo goig se retrataban als rostres dels galans y las donzellas.

Tú també hi eras; mes en tú no hi veyas lo pler com en las altras; l' alegría en ton cor no regnaba, dolsa aymía; en tos ulls la tristesa véurer creya y á ton costat vinguí. ¿No 'n fas memoria? —¿Qué tens, vaig dirt', Carmeta, qu' estás trista? ¿qu' es que 'l teu cor, avans joyós, contrista? ¿qu' es qu' ennuvola avuy ton cel de gloria? —¡Oh! res—vas contestarme; si no ploro! ¿no ho veus? si estich alegre; creume, mira! De goig s' esponja 'l cor, de goig suspira!.....

—En vá 'ls llabis, sabent que per tú 'm moro, m' amagan la vritat, dolsa estimada. L' amor inmens que 't tinch, en lo teu cor llegeix com en un llibre, y sols dolor veig jo que 'n brolla. ¿Per qué, doncas, callada restas encar', sens volerm' dir la pena qu' al teu cor atormenta y don' tortura? ¿per qué ara, ab fals sonris, vols l' amargura disfressar, si de cert sé qu' ella omplena lo teu cor?..... ¡Tú no m' estimas!.....

—¡Oh, sí!— digueres—més t' estimo que á ma vida! —Digam, donchs, lo pesar que 't té entristida; la pena teva ab tú vull compartir.

Al fi ho vas dir; y avuy, al recordarho, no puch menos que riure'm de ta pena. ¿Ho has olvidat, potser, hermosa nena, quin era 'l teu pesar? Donchs jo olvidarho may en lo mon podré..... ¡Celos tenia la reyna del meu cor!..... Pero t' abona mon crim, que, segons me digueres, aquell día ¡me vas véurer parlar, ab un' altra dona!!

JAPET DE L' ORGA.

Misteris de la nit

NOCTURNO

A l' apreciable galan jove Manel Salvat

Era de nit: no plovia;
pero no estava seré.
Al peu d' una gelosia
un molt galan cavallé
enrahonaba ab s' aymía.

De prompte s' obra nn portal
procurant no fer remor;
surt un guerrero molt alt,
y al cavaller, sense por,
al pit li clava un punyal.

Sense llensar ni un trist ¡ay!
lo cavaller queda mort.
La dama agafa un desmay,
y l' assessi ab son mal cor
deixa tal lloch sense esglay.

La lluna tot desseguit
ilumina 'l quadro, y jo
que volia en mon neguit
fé un *Nocturno*, penso aixó,
ho apunto y..... me 'n vaig al llit.

LLUIS MILLÀ.

Cantars bilingües.

*Canta, canta, vida mia,
que tambien yo cantaré...*
pro 't cantaré las quaranta
quant te trovi pe 'l carrer.

*No una vida, porque es nada,
sino mil, si mil tenia,
daria perque 'm donguesses.....
lo que jó 't demanaria.*

*Las penas que siente mi alma
no las puedes mitigar...*
á no ser que 'm paguis, nena,
un esmorsá á Miramar.

D. BARTRINANGA.

SALÓ DE DESCANS

Lo prop passat diumenge en lo teatro dels Campos de Recreo de Sabadell, va representarse per los actors de la companyia del teatro Romea, la celebrada comedia en 3 actes de D. Conrat Colomer *La Parentela* sentne rebuda ab extraordinari aplauso. També se posá en escena l' aplaudit fi de festa *L' adroguer del cantó*.

La referida companyia ha terminat ja sos compromisos en Sabadell.

** Altra de las seccions que ha celebrat elecció en lo Centre Catalá, ha sigut la de «Ciencias Fisicas», havent resultat nombrats los Srs. següents:

Presinent, D. Jaume Bofill; Vis-presidents, D. J.

PAPER DE FUMAR

PLANAS

Marca registrada

Depósit: Unió, 2. — BARCELONA

FÉLIX CARRERAS

23, Riera Baja, 23

Unich representant de la acreditada Casa Báragli de Milán.
Especialitat en corassas y armaduras completas. Gran assortit de cinturons, diademas y altras joyas, en diferents metalls y pedrería falsa, propis pera vestuari de teatro.
Se lloga y se serveix per temporadas completas mediant contracta, encare que siga per obras de gran espectacle.

PREUS SUMAMENT MÓDICHES

Ximeno Planas y D. Francesch de P. Torras; y Secretaris, D. Ramon Mestanza y D. Eusebi Bofill.

Ha nombrat també la seva mesa la secció de Dret é Historia del Centre Catalá, y queda formada per D. Valentí Almirall, com á President; los senyors D. Emili Ascenció y D. Joseph Ruiz, Vis-presidents; y los Srs. D. Joaquim Gomez y D. J. Farsach, Secretaris.

Dintre pochs dias se reunirá lo nou Consell General pera procedir á la elecció de Comissió Executiva y Junta Administrativa del Centre.

En lo Foment Protector (en Gracia) hi ha companyia de sarsuela, formada pe'l tenor D. Francisco Miró, la Sra. Colomé, lo Sr. Roca (D. Joaquim) Guardia y varios cantants que completan lo quadro artistich.

En la funció del altre vespre, á mes de varias sarsueletas, lo Sr. Miró, acompanyantlo al piano lo nen de 11 anys Pepet Miró, va cantá una romansa de *La conquista de Madrid*, ab grans aplausos pera tots dos.

Continúa 'l senyor Llonch, ab los Srs. Caror-la, Puig, Badia, Francoli, Riera y Coff, en lo teatro del Tivoli de la vehina vila.

També forma part de la companyia lo tenor cómich D. Manel Balmanya que ja ha debutat. *Dos canarios de café* y *Los baturros* foren las sarsuelas escullidas y en las dos va ser aplaudit lo nou artista.

Diumenje passat va cantarse *Marina* ab molt aplauso y sent numerosa la concurrencia.

Lo vauville en tres actes de Bisson, *115, rue Pigalle*, que la companyia Novelli havia representat ab aplauso, no siguié del agrado del públich que assistí dijous passat en lo teatro de Novetats al estreno de dita obra arreglada al castellá per los senyors Pina y Mario (fill) ab lo titol de *El crimen de la calle de Leganitos*. A un vauville no se li pot anar á buscar una acció ben portada, caràcters, verossimilitut, ni totas aquellas qualitats que avaloran á la comedia propiament dita, ja qu' es sols un pretext, agafat pe 'ls cabells casi sempre, pera fer riure al públich, y un públich que riu, ja está vensut. Aixó es precisament lo que no lograren del tot, ni 'ls autors ab lo seu arreglo, ni tampoch los actors ab los esforços y la bona voluntat ab que treballaren.

Hem rebut los dos números primers del nou setmanari «Es Menurqui» que s publica á Mahó. Li desitjem lo qu' ell desitja al saludar; aixó es, salut, pessetas, satisfacció y llarga vida.

L' últim número qu' hem vist en nostra redacció del periódich de Santiago «La Pátria Gallega» va dedicat per complert á la memoria de la poetissa D.ª Rosalía Castro de Murguía, ab motiu de la traslació dels restos de tan distingida escriptora al nou monument eregit en la iglesia de S. Domingo d' aquella ciutat.

L' acte va ser solemnisim, revestint gran importancia.

Una de las produccions que mes han agradat als mataronins d' ensá que hi ha en los teatros Principal y Euterpe la companyia del Sr. Tutau, es la producció del senyor Llanas *Don Gonzalo*.

Lo Sr. D. Enrich Sanchez Torres ha publicat un altre volum de la «Biblioteca popular del filarmónico» titulat *Nueve músicos clásicos y seis artistas españoles*.

Al agrahirli l' atenció de remétrens un exemplar, debem dir que veyem ab gust que s' ocupi en dit lli-

bre d' artistas catalans tant notables com lo mestre Goula y 'l barítono Laban.

La companyia de D. Ricardo Simó que treballa en Vilanova, dona tambe funcions en Vilafranca. Ultimament en lo Tivoli d' aquesta localitat ha representat *Manantial que no se agota* y *El prólogo d' un drama*, fentse dignes de distinció los senyors Simó y Esteve.

CAVILACIONS

TRENCA CLOSCAS

PAU SICA Y MILLÁS

TABERNER QUE NO FIA

Per Calella

TIANA.

Compóndrer ab aquestas lletras los noms de set carrers de Barcelona.

LOGOGRIFOS NUMERICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—En moltes cases n' hi ha.
3 4 5 6 5 5 8.—Poble catalá.
2 4 3 4 5 5.—Los herbolaris ne venen.
7 6 3 5 8.—Nom de dona.
1 2 3 4.—Se 'n fan mistos.
2 1 7.—Número.
5 8.—Musical.
3.—Consonant.

R. OJEDA LOPEZ.

1 2 3 4 5 6.—Nom de dona.

5 1 4 3 6.—» » »

1 2 3 6.—» » »

1 2 3.—Los soldats ne duhen.

1 4.—Nota Musical.

6.—Vocal.

IPAILEF.

XARADA-ESQUELA.

DOÑA PRIMA-QUARTA DOS-TERSA

¡ha mort! en Olot!

Sas desconsoladas germanas, donya Tercera y donya Total, suplican á sos amichs y coneguts la tinguin present en sas oracions.

JOSEPH M.ª FELIU.

Soluciones á las cavilaciones del número 54

Trenca-closcas: LA FORSA DEL AMOR.

Geroglífichs: PER PERSPECTIVAS, LOS DIBUJANTES.—A GRANS MALS SEGUIXEN GRANS REMEYS.

Preguntas: DOS GANXOS.—QU' ESTIGUI APAGADA.—EN RES.

Las han endevinat los Srs. Patientia, Sa-se-si-so-su y Q. A. de Palla, quins poden recullir en Administració lo respectiu exemplar de *La rondalla del infern* que han guanyat.

NOTA.—Als que envihin las soluciones d' las cavilacions d' avuy y del número próxim, se 'ls regalará un exemplar de la comedia *Sogra y nora*.

Correspondencia particular

F. Torres: gracias per la felicitació. *Un somni* es efectiva-ment un somni.—Ego—ego: n' hi ha que serveixen, n' hi ha que no ¡veliaqui!—E. Llovayol: no poden anar, home.—D. Bartrina; de lo de vosté, n' escullirém bastant.

Tipografía Susany y Companyía, Muntaner, 36.—Teléfono 873.

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropas

Per informes y detalls, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana. . dos pessetas per inserció

Dos anuncis en plana. una » » »

Tres anuncis en plana 75 céntims » » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa